

รายงานผลการประเมินความเสี่ยง

ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทำภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง(ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร ยังยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่นๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่อง ในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ

สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๕๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ – องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ – มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

ตามมาตรฐาน COSO ๒๕๑๓ องค์ประกอบที่ ๒ หลักการที่ ๘ ในเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นหลัก

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก(Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร
ภาครัฐ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

- ๖.๑ การระบุความเสี่ยง
- ๖.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
- ๖.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
- ๖.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
- ๖.๕ แผนบริหารความเสี่ยง
- ๖.๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
- ๖.๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
- ๖.๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
- ๖.๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

**๗. การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต
หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมองค์การบริหารส่วนจังหวัด
กาฬสินธุ์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓**

๗.๑ การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าง
ผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม คือ มีการ
เอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
- กระบวนการที่มีช่องทางเรียกรับ หรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่น
ที่เกี่ยวข้อง

๗.๒ การพิจารณากระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสรุนแรงต่อการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกัน
ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- การรับ จ่ายเงิน
- การบันทึกบัญชีรับ จ่าย การจัดทำบัญชีทางการเงิน
- การจัดซื้อจัดจ้าง และการจ้างเหมาบริการ
- การกำหนดคุณลักษณะพัสดุการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าเสนอราคา
- การควบคุมงานก่อสร้าง
- การตรวจรับพัสดุ
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
- การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
- การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ

๗.๓ ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เสื่อมเสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๗.๔ แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- การจัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เรื่อง นโยบายคุณธรรมและความโปร่งใส เรื่อง ประกาศเจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แจ้งส่วนราชการรับทราบและประกาศและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
- การจัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการข้อร้องเรียน กรณีเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
- การจัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เรื่อง มาตรการป้องกันการรับสินบน
- การจัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ เรื่อง มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ

- การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

- จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้แก่

๑. ร้องเรียนด้วยตนเองโดยตรงที่(ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนร้อยทุกซ์) องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ถนนเลียงเมืองทุ่งมน ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
๒. เว็บไซต์สำนักงานที่ <http://kalasin-pao.go.th/> (ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน)
๓. ทางตู้ไปรษณีย์ – หนังสือร้องเรียน(ลงชื่อผู้ร้องเรียน) – บัตรสนเท่ห์(ไม่ลงชื่อผู้ร้องเรียน)
๔. ผ่านหมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๓ – ๘๑๖-๗๙๑
๕. ทางแอปพลิเคชัน ไลน์ Line:<https://line.me/R/ti/g/RKEPX->
๖. ทางเพจเฟซบุ๊ก “องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์”

๘. สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อหาประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบ และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ พบว่า มีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

- ๘.๑ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ
- ๘.๒ การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์
- ๘.๓ การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ
- ๘.๔ การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง
- ๘.๕ การเบียดบังทรัพย์สินหรือเวลาของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

ปัจจัยที่เกิด ความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
		ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
	๒.๔ ไม่ยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัว ให้หรือรับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใดกับผู้ที่มี ความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ ๒.๕ ก่อนรับหรือให้ของขวัญ ของที่ระลึกของกำนัล หรือประโยชน์ใดๆควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ปฏิบัติ ตามกฎหมาย นโยบายของรัฐ ๒.๖ เก็บรักษาหลักฐานการใช้จ่ายเงินที่แสดงมูลค่า ของขวัญ ของที่ระลึกเพื่อการตรวจสอบ					
๓. กระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตาม ระเบียบ	๓.๑ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้ข้าราชการ และพนักงาน ปฏิบัติตาม พรบ.การจัดซื้อจัดจ้าง หลักเกณฑ์และ แนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเคร่งครัด ๓.๒ ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้าน การจัดซื้อจัดจ้างจัดทำรายงานสรุปการจัดซื้อจัดจ้าง รายเดือนและเสนอให้ผู้บริหารทราบทุกครั้ง ๓.๓ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ด้านพัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัด จ้าง	←————→				ทุกส่วนราชการ
๔. การ เบิกจ่าย งบประมาณ ไม่ถูกต้องตาม ระเบียบ	ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และพนักงานปฏิบัติ ตามระเบียบการเบิกจ่ายการเงิน อย่างเคร่งครัด	←————→				ทุกส่วนราชการ
๕. การเบียด บังทรัพย์สิน หรือเวลาของ ทางราชการ ไปใช้ ประโยชน์ส่วน ตนหรือผู้อื่น	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เช่น น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์ รถยนต์หรือวัสดุสำนักงานเพื่อประโยชน์ ของทางราชการเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ๕.๒ ไม่เบียดบัง ยักยอกทรัพย์สินของทางราชการไป ใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น ๕.๓ ระมัดระวังไม่ให้ทรัพย์สินของทางราชการชำรุด เสียหายก่อนเวลาอันควร การซ่อมแซมหรือบูรณะถือ เป็นความจำเป็นต้องกระทำตามความเหมาะสม ๕.๔ ปฏิบัติตามความสะอาด สะอาดเรียบร้อย อุทิศตน ๕.๕ ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ ๕.๖ ไม่ใช้เวลาราชการเพื่อไปทำงานภายนอก	←————→				ทุกส่วนราชการ

